

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa T.K.
przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących Nr [...] w Ł.
o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt VIII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt VIII Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. – w sprawie z powództwa T.K. przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących Nr [...] w Ł. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...] w Ł. z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt X P [...], w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo T.K. przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących Nr [...] w Ł. o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano,

że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie w jakim zarzuca Sądowi drugiej instancji błędną wykładnię art. 94³ § 2 k.p., a także w zakresie, w jakim zarzuca Sądowi drugiej instancji nierozpoznanie wszystkich zarzutów apelacyjnych. Wskazano, że Sąd wbrew logice, doświadczeniu życiowemu i aktualnej linii orzeczniczej orzekł, że częsta absencja pracownika wyklucza uporczywość i długotrwałość mobbingu, skutki w postaci rozstroju zdrowia psychicznego, na który wpływ miał stopień wrażliwości pracownika wykluczają mobbing, jeżeli u przeciętnie odpornego pracownika by nie wystąpiły, a zachowanie współpracowników (wulgarne komentarze, poniżanie) i niechęć do powoda wywołana jego często absencją i koniecznością przeniesienia jego obowiązków na współpracowników wykluczają „zmanię” celowego działania mobberów. Należy także zwrócić uwagę na niezgodność poglądów Sądu Okręgowego prezentowanych w zaskarżonym rozstrzygnięciu z wykładnią art. 94³ § 2 k.p. dokonaną w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w szczególności wyroku z dnia 7 maja 2009 r., III UK 2/09, w którym Sąd Najwyższy wyraźnie opowiedział się za możliwością przyjęcia istnienia mobbingu w wypadku nieumyślnego zachowania prześladowcy (brak zamiaru) i przyjął koncepcję mobbingu jako zachowania, które w konkretnym stanie faktycznym - nie musiało wywołać realnego skutku. Wystarczy, że pracownik był obiektem oddziaływania, które według obiektywnej miary może być ocenione za wywołujące jeden ze skutków określonych w art. 94³ § 2 k.p.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: - 1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie o: 2) oddalenie skargi kasacyjnej; 3) zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9

czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania polega na tym, że autor skargi powtarza w istocie argumentację przedstawioną w uzasadnieniu obydwu podstaw skargi kasacyjnej. Brakuje – w takim ujęciu uzasadnienia wniosku – odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na błędną wykładnię art. 94³ § 2 k.p. są prostym zaprzeczeniem stanowisku zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Ł. w zakresie zastosowania w sprawie powołanego przepisu. Autor skargi swoje twierdzenia opiera na eksponowaniu niektórych elementów stanu faktycznego sprawy z pominięciem innych. Tymczasem punktem odniesienia do zastosowania w sprawie przepisu art. 94³ § 2 k.p. był cały zespół okoliczności faktycznych przedstawiony szeroko w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu wniosku nie uwzględnia się ustaleń zaskarżonego wyroku zgodnie z którymi między innymi:

powód był uważany za osobę niekoleżeńską, unikającą pracy, nieprzykładającą się do wykonania powierzonych obowiązków, swoim zachowaniem prezentował agresywne postawy wobec innych pracowników, zwłaszcza kiedy to pracodawca zawarł z powodem umowę na czas nieokreślony. Współpracownicy pomimo wiedzy, iż powód samotnie wychowuje dziecko mieli do niego pretensje w związku z przekonaniem, że nadużywa on zwolnień lekarskich oraz dobrej woli pracodawcy i niesolidnie wykonuje swoją pracę, wobec czego oni sami musieli wykonywać zadania powoda. Relacje między powodem a innymi współpracownikami u strony pozwanej miały charakter zwykłego konfliktu wywołanego uchylaniem się przez powoda od wykonywania swych obowiązków, z częstymi absencjami w pracy z powodu jego choroby i opieki, co zwiększyło zakres obowiązków innych współpracowników i dezorganizowało innym pracę. Powód nie panował nad emocjami w pracy, bywał agresywny i krzyczał na współpracowników. Współpraca z powodem była trudna z uwagi na jego zachowanie.

Nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi twierdzenie autora skargi o nierozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacji bez powiązania tego twierdzenia z odpowiednim przepisem prawa procesowego i wskazaniem, które zarzuty apelacji powoda zostały – w jego ocenie – pominięte przez Sąd drugiej instancji.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.